

Osuusliike Itä-Karjalan r.l.

TOIMINTAKERTOMUS

19:lta toimintavuodelta 1926.

Silmäillessä viimeksi kuluneen vuoden aikana vallinnutta taloudellista tilannetta maassamme, havaitsee helposti sen yhtäläisyyden edellisen vuoden taloudellisen kehityksen kanssa. Mitään huomattavampaa muutosta oloihin ei tapahtunut. Se taantuminen, joka jo oli vauhdissa taloudellisen elämän alalla vuonna 1925, on hyvää vauhtia jatkunut kuluneenakin vuonna. Rahamme kurssi dollariin verrattuna esim. pysyi koko vuoden paikallaan (1 dollari Smk. 39:70).

Se vähäväkisille kuluttajille ikävä ilmiö, joka on viime aikoina muodostunut yhä säännöllisemmäksi ilmiöksi yhteiskuntaelämässä, nim. työttömyys, ei jättänyt kuluneeseenkaan vuoteen leimaansa jättämättä, vaan teki sen ehkä voimakkaammin kuin edellisinä vuosina, varsinkin metsätyöalalla vuoden lopulla oli työttömyys jo miltei huutava, kun tähän vielä lisätään, että metsätoissa suuren työvoiman tarjonnan vuoksi palkat alenivat jyrkästi, on helposti käsitettävissä, että se vaikuttaa kauppatilanteeseen paikkakunnallamme. Muuallakin Suomessa on työttömyys ollut suuri myöskin teollisuusseuduissa, johtuen tämä ulkolaisen teollisuuden jatkuvasta kilpailusta teollisuustuotteiden tarjonnassa, jossa kilpailussa kotimainen teollisuus ei hintoihin nähden ole tahtonut kestää kilpailussa ulkolaisen kanssa. Näin on kotimainen teollisuus täytynyt vähentää työtaitoaan ja samalla myös työvoimaansa. Näin on siis säännöllisten olojen seuralaiseksi muodostunut säännöllinen työttömyys.

Rahallinen elämä ei vuoden aikana juuri muuttunut entisestään, mitään kireyttä rahamarkkinoilla ei ollut. Suomen Pankin määräämä korkokanta pysyi vuoden ajan muuttumattomana.

Myöskin vähittäiskaupan alalla ollaan vuoden kuluessa kuljettu yhä enemmän takaisin entisiin oloihin t.s. olotilaan joka vallitsi ennen maailmansotaa ja jolle oli ominaista hirtittävä kilpailu myynnin alalla. Liiallisesta kauppiasmäärästä johtuu heidän välillään kilpailu ostajista joita ei riitä kaikkiin liikkeisiin riittävästi, vaan niiden joille ei riitä täytyy tehdä vararikko. Niinpä vekselien protestien ja vararikkojen lukumäärä on ollut viimeksi kuluneena vuoteenakin suuri.

Osuusliikkeiden toiminnassa on kuluneena vuonna huomattavana tasainen edellisten vuosien vauhti. Suurempaa nousua ei kuluneena vuonna sattunut. Jossain myynti kyllä vielä nousi poikkeuksellisen paljonkin, mutta ovat nämä enemmän harvinaisia ilmiöitä. Useassa paikassa on myynti jossain määrin laskenutkin, johtuen lasku ja alussa mainituista syistä, ennenkaikkea huonoista työoloista. Taloudellinen asema on, huomioon ottaen koko edistysmielisen osuuskauppaliikkeen kasvamistaan kasvanut. Osuusliikkeet ovat pienemmässä määrässä kiinnittäneet huomionsa uusien toimipaikkojen avaamiseen, jos kohta sitäkin jossain määrässä on tapahtunut, mutta sen sijaan vanhan toiminnan järjestelyyn on kiinnitetty suurempaa huomiota kuin aikaisemmin. Tämä toiminta on osuusliikkeiden taholta tehty käsi kädessä keskusjärjestöjen kanssa ja on tämä toiminta ollut niin tehokasta, että tänäkään vuonna ei yhtään maksuvaikeuksiin joutunut edistysmielistä kaupaa ole esiintynyt.

Oma liikkeemme on viime vuonna toiminut ahtaissa oloissa aivan samoista syistä kuin toisetkin liikkeet. Niinpä on merkittävä että myynti on kuluneena vuonna laskenut noin 300,000 mk., johtaen tämä ja eräät muut vaikeudet siihen että tiliaseமாகান vuoden lopussa ei ole niin hyvä kuin oli odotettu.

Seuraavassa lyhyt silmäys liikkeemme yksityiskohtiin:

Osuuskunnan jäsenistö.

Kuten muistetaan, on liikkeemme jäsenkunta vuosien kuluessa säännöllisesti kasvanut. Samoin on tänäkin kuluneena vuonna tapahtunut. Uusia jäseniä on liittynyt 122.

Kun minkäänlaista jäsenluettelon tarkastusta ei vuosien kuluessa ole tapahtunut, on käynyt niin että luetteloon on kertynyt suuri määrä jäseniä, jotka todellisuudessa ovat jäseninä vaan jäsenluettelossa. Sen johdosta päätti johtokunta toimittaa jäsenluettelon tarkastuksen ja tämän nettelyn hallintoneuvosto hyväksyi. Työ tehtiin vuoden vaihteessa ja sen tuloksena havaittiin että yksin kuolleita oli jäsenluettelossa 368 jäsentä, poismuuttaneita 336, ja kokenaan tuntemattomia 198, liikkeen aakkosellisen luettelon mukaan. Kun laskemme, että Edustajisto hyväksyy poiston jäsenluettelosta edelläolevan mukaan, jää jäsenmääräksi silloin 2,138 joka sukupuolen ja ammattiryhmituksen perusteella ryhmitettynä jakaantuu seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Tilall. ja itsen. tilain vuokraajia	426	42	468
Torppareita	60	3	63
Maanviljelystyöväkeä	215	3	218
Virkamiehiä	38	—	38
Liikeapul. ja pikkuliikk. harj.	61	13	74
Teollisuus- ja kaupunkityöv.	712	69	781
Muuta työväkeä	353	19	372
Vapaiden ammattien harj.	8	—	8
Muita	—	92	92
Ryhmäjäseniä	—	—	24
Yht. 1873	241	2,138	

Liikkeen laajennukset.

Huomioon ottaen liikkeemme suuren laajuuden ja heikon taloudellisen aseman ei ole katsottu voitavan liikkeen toimintaa laajentaa entisestään. Edustajisto kyllä syyskokouksessaan teki päätöksen, jolla se oikeutti Johtokunnan avaamaan myymälät Salmiin, Mantsinsaareen ja Niemiskoskelle, mutta ei johtokunta ole halunnut näitä oikeuksia käyttää toistaiseksi. Entisiä toimipaikkoja ei myöskään ole lopetettu. Ravintolan muuttamiseksi parempiin huoneisiin ryhdyttiin jo kuluvan vuoden lopulla, mutta jäi se loppuunsuoritettavaksi vuoden 1927 aikana. Ravintola tulee siirtymään Työv. Keskus O.Y:n omistamaan puurakennukseen entisiin »Kansan Voiman» toimihuoneisiin.

Liikevaihto.

Alussa on jo mainittu, että liikkeemme myynti laski vähän entisestään. Lasku oli Smk. 316,486: 95 ja johtui se alussa mainituista seikoista. Myynti tänä vuonna oli Smk. 12,804,120: 45, josta eri kuntien osalle tuli seuraavat määrät:

Sortavalan maalaiskunta	Smk. 3,765,516: 20
Impilahti »	2,725,601: 21
Sortavalan kaupunki . . »	2,604,826: 10
Ruskeala »	1,373,907: 33
Harlu »	1,205,754: 41
Salmi »	1,128,515: 20

Smk. 12,804,120: 45

Nousua myynnissä on ollut Sortavalan maalaiskunnassa, Impilahdella ja Ruskealassa, laskua Sortavalassa, Harlussa ja Salmissa.

Eri kuukausille asettuu myynti seuraavasti:

	1926	ed. vuonna	lisäys + väh. —
Tammikuu	906,757: 32	1,101,953: 35	— 195,196: 03
Helmikuu	1,065,469: 70	1,071,307: 05	— 5,837: 35
Maaliskuu	1,185,324: —	1,142,653: 40	+ 42,760: 60
Huhtikuu	1,141,337: 65	1,093,493: 05	+ 47,844: 60
Toukokuu	1,159,524: 99	1,195,514: 82	— 35,989: 83
Kesäkuu	1,263,326: 80	1,140,258: 26	+ 123,068: 54
Heinäkuu	1,134,083: 35	1,085,917: 53	+ 48,165: 82
Elokuu	983,447: 15	1,020,867: 20	— 37,420: 05
Syyskuu	961,502: 03	966,190: 30	— 4,688: 27
Lokakuu	986,995: 10	1,074,448: 66	— 87,453: 56
Marraskuu	931,200: 26	1,018,257: 83	— 87,057: 57
Joulukuu	1,085,152: 10	1,209,835: 95	— 124,683: 85
Yht.	12,804,120: 45	13,120,607: 40	— 316,486: 95

Eri toimipaikkain kesken jakaantui myynti seuraavasti:

	Myymälä	1926	ed. vuonna	lis. + tai väh. —
N:o 1	Läskelä	640,881: 06	804,644: 90	— 163,763: 84
» 2	Sortavala	911,914: —	1,162,883: 65	— 250,969: 65
» 3	Läskelänsuu	564,873: 35	660,984: 65	— 96,111: 30
» 4	Kymölä	498,741: 75	419,392: 65	+ 79,349: 10
» 5	Impilahti	545,755: 65	400,849: 80	+ 144,905: 85
» 6	Pitkäranta	1,372,932: 61	1,506,307: 15	— 133,374: 54
» 7	Kaalamo	821,051: 18	716,348: 50	+ 104,702: 68
» 8	Rytty	382,824: 85	341,348: 50	+ 41,563: 27
» 9	Helylä	874,136: 95	820,504: 17	+ 53,632: 78
» 10	Kuokkaniemi	504,844: 25	469,314: 45	+ 35,529: 80
» 11	Ilmakoski	552,856: 15	529,937: 15	+ 22,919: —
» 12	Putsinlahti	406,019: 40	435,290: 45	— 29,271: 05
» 13	Tuokslahti	535,187: 90	695,403: 45	+ 39,784: 45
» 14	Ylä-Uuku	721,575: 50	906,856: 30	— 185,280: 80
» 15	Genetz	454,508: 55	431,289: 55	+ 23,219: —
» 16	Pitkäranta	806,912: 95	688,329: 45	+ 118,583: 50
» 17	Ala-Uuku	406,939: 70	572,634: 20	— 165,694: 50
» 18	Lahdenkylä	407,994: 30	335,381: 90	+ 72,612: 40
Yht.		11,609,950: 10	11,897,613: 95	— 285,663: 85
Ruokala		420,687: 05	572,894: 50	— 152,207: 45
Panimo		320,979: 50	371,986: 61	— 51,007: 11
Leipomo		300,160: 38	54,175: 15	+ 245,985: 23
Sauna		49,659: 50	51,007: 50	— 1,348: —
Varasto		102,683: 92	172,929: 69	— 70,245: 77
Yht.		12,804,120: 45	13,120,607: 40	— 316,486: 95

Tavaran hankinta.

Osuusliikkeemme taholta on edelleenkin koetettu parhaimmallaan keskittää ostokset omaan kaupalliseen keskusjärjestöömme OTK:hon, kuten edellisinäkin vuosina. Niinpä tänä vuonna ostokset tekevät OTK:lta Smk. 8 milj. 520,361: 03 eli laskettuna %:ksi tekee se noin 66 % myynnistämme. Kun kaikkien osuusliikkeiden ostot OTK:lta ovat 57,1 % myynnistä ja Viipurin konttoripiirin osuuskauppain 60,7 % myynnistä, olemme huomattavasti keskiarvoa korkeammalla tässä suhteessa.

Eri tavaralaatuja on vuoden kuluessa ostettu seuraavat määrät:

Ruisjauhoja	555,363 kg.	Smk. 1,426,483: —
Vehnäjauhoja	165,275 »	» 927,502: —

Savukkeita	5,822,500 kpl.	Smk.	708,888: —
Piipputupakkaa	342 kg.	»	25,567: —
Sikaaria	17,400 kpl.	»	12,289: —
Sokeria valmista	75,639 kg.	»	662,103: —
» kristallia	35,685 »	»	245,059: —
Maalaistuotteita myymäl.	—	»	602,091: —
Kahvia	18,741 kg.	»	596,789: —
Puuvillateoksia kotimaisia	—	»	501,036: —
» ulkolaisia	—	»	55,363: —
Rautatavaraa	—	»	373,355: —
Kenkiä	3,200 par.	»	275,545: —
Margariinia	13,105 kg.	»	238,094: —
Ihraa	14,893 »	»	228,728: —
Riissia	48,737 »	»	227,677: —
Heiniä	237,941 »	»	185,087: —
Lyhyttavaraa	—	»	141,941: —
Ruisrehua	73,000 kg.	»	133,998: —
Ruislestyä	38,390 »	»	127,052: —
Silavaa	7,809 »	»	119,097: —
Meijerivoita	3,776 »	»	115,267: —
Lihaa ja makkaraa	—	»	108,710: —
Nahkaa	3,061 »	»	105,115: —
Panimotarpeita	—	»	102,784: —
Kauraa	58,638 »	»	101,153: —
Soijaa	44,167 »	»	88,951: —
Petroolia	42,566 »	»	86,435: —
Kaloja	19,669 »	»	84,182: —
Rakennustarpeita	—	»	81,802: —
Karamelliä	3,711 »	»	78,644: —
Kermaa ja maitoa	—	»	77,741: —
Huopajalkineita	907 pr.	»	74,774: —
Kalossia	1,835 »	»	73,832: —
Kuivia hedelmiä	7,429 kg.	»	72,006: —
Valmista vaatetavaraa	—	»	70,007: —
Paperitavaraa	—	»	65,764: —
Puutavaraa	—	»	62,491: —
Villakankaita	—	»	57,426: —
Tulitikkuja	30,300 pak.	»	52,370: —
Pyykkisaippuaa	6,525 kg.	»	49,300: —
Sukkia	3,390 pr.	»	46,593: —

Kauraryyniä	13,185 kg.	Smk.	46,008: —
Apulantoja	33,680 »	»	43,814: —
Ompelulankaa	20,721 rull.	»	43,033: —
Kahvinlisäkkeitä	14,300 pk.	»	42,300: —
Juustoa	2,308 kg.	»	40,795: —
Hiivaa	8,885 naul.	»	40,467: —
Tuoreita hedelmiä	4,587 kg.	»	38,917: —
Vehnärehua	20,000 »	»	36,900: —
Bentsiiniä	7,505 »	»	36,663: —
Lasitavaraa	—	»	33,980: —
Mannaryyniä	5,699 kg.	»	33,533: —
Eril. ryynejä	6,949 »	»	33,079: —
Paperipusseja	506,000 kpl.	»	33,304: —
Lakkeja	1,114 »	»	31,634: —
Perunajauhoja	7,944 kg.	»	30,742: —
Kumikenkiä	915 pr.	»	30,372: —
Vernissaa	3,163 kg.	»	29,779: —
Paitoja	1,406 kpl.	»	29,100: —
Suolaa	90,633 kg.	»	28,285: —
Käsineitä	1,623 pr.	»	27,416: —
Porsliinitavaraa	—	»	27,633: —
Villalankaa	345 kg.	»	26,868: —
Keksiä	889 »	»	26,006: —
Valjastavaraa	—	»	23,009: —
Maltaita	5,600 »	»	22,720: —
Teetä	280 »	»	22,410: —
Kuivaa leipää	3,855 »	»	21,914: —
Teknillisiä tuotteita	—	»	21,687: —
Käärepaperia	5,010 »	»	20,705: —
Siemeniä	—	»	20,074: —
Kuparitavaraa	—	»	19,767: —
Maaliaineita	5,647 »	»	17,174: —
Herneitä	4,288 »	»	17,115: —
Rakennuspahvia	—	»	16,422: —
Faneeria	1,567 lev.	»	16,317: —
Mausteita	—	»	16,127: —
Maissia	8,425 kg.	»	15,831: —
Käärelankaa	800 »	»	14,280: —
Pulveria eri laatuja	8,100 pk.	»	14,225: —
Vehnäleseitä	10,035 kg.	»	13,448: —

Eril. rehuja	5,967 »	»	12,318: —
Harjateoksia	—	»	11,333: —
Kaustic soodaa	2,475 »	»	11,207: —
Lamppuja	1,096 kpl.	»	10,620: —
Emaljitarvaa	—	»	10,270: —
Erilaisia öljyjä	1,387 kg.	»	9,698: —
Hienosaippuaa	1,980 kpl.	»	7,322: —
Kyntteliä	950 naul.	»	5,460: —
Marjamehuja	524 pull.	»	5,650: —
Alumiinitarvaa	—	»	4,377: —
Marjoja	926 kg.	»	2,946: —

Tuotantolaitokset.

Juomatehtaat

Kuluneena vuonna eivät juomatehtaat jaksaneet pysyä edellisen vuoden tasalla. Kahdeksan kuukauden aikana oli kyllä nousua, mutta heinäkuun aikana oli lasku niin suuri ettei sitä jaksanut peittää muiden kuukausien nousu. Niinpä valmistettiin kuluneena vuonna 255,240 pulloa kaljaa ja 90,200 pulloa vesitehtaan tuotteita, eli yhteensä 345,440 pulloa, joiden raha-arvo oli Smk. 451,017: 25, vastaten edellisen vuoden valmistusmäärää 398,778 pulloa ja raha-arvoa Smk. 515,548: 61, joten vähennys oli 53,338 pulloa ja 64,531: 36 mk.

Vaikka valmistusmäärä pienienikin, tuli tuloksista tyydyttävät, bruttovoiton pysyessä yhtä suurena ja kustannusten pienetessä hiukan.

Ruokala.

Seurauksena siitä erittäin hyvästä myyntituloksesta, joka edellisenä vuonna saavutettiin ravintolassa ja toisena tekijänä siitä, että seminaarille perustettiin itselle ruokala, oli ruokalan myynnin lasku, ollen lasku Smk. 152,207: 45. Ruokalassa kuitenkin, samoin kuin juomatehtailakin, saavutettiin siitä huolimatta kohtalaiset tulokset, ollen bruttovitto suunnilleen sama kuin edellisenäkin vuonna.

Saadakseen ravintolan paremmin kaupunkioiloja vastavaksi, ryhdyttiin sen jälkeen kun «Kansan Voiman» muuton

vuoksi Työv. Keskus O. Y:n puurakennuksen yläkerta oli jäänyt käyttämättömäksi korjaustöitä siellä toimittamaan sitä silmällä pitäen, että ravintola muutettaisiin sinne. Työ ei kuitenkaan joutunut valmiiksi kuluneen vuoden aikana. Työtä varten laati piirustukset K.K.

Sauna.

Saunamme puolusti paikkaansa viime vuonna hyvin. Tosin sen myynti laski vähän toista tuhatta markkaa, mutta on otettava huomioon, että vuoden kuluessa kaupungin yleisten saunain lukumäärä nousi puolella eli 2:sta 4:ään. Saunan tulos on hyvä.

Leipomo.

Leipomon toiminta meni vuoden alkupuolella hyvin, mutta loppupuoli muodostui heikoksi, johtuen se pääasiassa ehkä kouliintumattomien toimihenkilöiden vähemmän tarkasta toiminnasta tavarain valmistuksessa. Leipomon tilinpäätös osoittaa tappiota noin 3,000 mk.

Jäsenten säästötoiminta.

Vaikka emme olekaan vielä toistaiseksi tilaisuudessa harjoittamaan varsinaista talletusliikettä, kun liikkeellämme ei ole säästökassaa, ovat liikkeemme jäsenet rahoittaneet liikettämme huomattavasti lainaamalla velkakirjoilla rahansa liikkeellemme. Velkakirjat on annettu vaadittaessa maksettavia ja korko on ollut 8 %. Kun lainojen tilillä oli vuoden alussa 558 lainanantajaa, oli niitä vuoden lopussa 861. Vuoden aikana vallinnutta vilkkautta lainatilillä kuvastaa se että lainapanoja tapahtui vuoden aikana 1,296 ja niiden rahamäärä oli samana aikana Smk. 2,740,399: 79 ilman korkoja. Lainaajain saatavat liikkeeltä tekivät vuoden lopussa 1,839,354: 94. Kun vastaava luku vuoden alussa oli Smk. 1,418,241: 18, on tänä vuonna lainat lisäntyneet Smk. 421,113: 76 eli enemmän kuin minään vuonna sitä ennen.

Kiinteistöt.

Liikkeellä oli vuoden lopussa 18 omaa kiinteistöä, joista 1 leipomo, 16 myymälä ja yksi makasiinikiinteistö ja sitä paitsi Työväen Keskus Oy. on vuoden lopussa siirtynyt liikkeemme haltuun, vaikkakaan sitä ei vielä nimellisesti saatu liikkeeseemme yhdistettyä, muutamien osakkeiden vuoksi. Uusia kiinteistöjä on vuoden kuluessa hankittu Lahdenkylän myymälälle, joka joutui sitä kohdanneen tulipalon vuoksi ilman huoneustoa, kun vuokrahuoneusto paloi perustuksiaan myöten. Kiinteistö hankittiin ostamalla Juho Toloselta asuntohuoneusto ja sille kuuluva tontti Smk. 15,200:— hinnalla. Sen jälkeen talo käännettiin ja tehtiin siinä perinpohjaiset korjaukset, joten siitä saatiin yksi liikkeemme käytännöllisimmistä myymälähuoneustoista ja sijaitsee myymälä nyt parhaalla paikalla kylässä.

Kiinteistöjen arvot näkyvät seuraavasta:

Myymälä N:o 1, Läskelä	Smk.	31,779: 87
» » 2, Sortavala	»	140,048: 53
» » 3, Läskelänsuu	»	18,470: 67
» » 5, Impilahti	»	28,802: 66
» » 5, Pitkäranta	»	20,379: 82 (makasiini)
» » 7, Kaalamo	»	79,657: 45
» » 8, Rytty	»	20,731: 25
» » 9, Helylä	»	100,329: 77
» » 10, Kuokkaniemi	»	59,896: 87
» » 11, Ilmakoski	»	44,599: 93
» » 12, Putsinlahti	»	43,513: —
» » 13, Tuokslahti	»	33,111: 49
» » 14, Ylä-Uuksu	»	38,800: 15
» » 15, Genetz	»	65,352: 73
» » 16, Pitkäranta	»	100,936: 93
» » 17, Ala-Uuksu	»	15,695: 80
» » 18, Lahdenkylä	»	31,229: 40
	Smk.	873,426: 32
Leipomo koneineen	»	185,785: —
	Smk.	1,059,211: 32

Tämän lisäksi voidaan kiinteistöihin laskea Työv. Keskus O.Y:hyn kiinnitetty omaisuus:

Osakepääoma	Smk.	299,100: —
Luotto Työv. Keskus O.Y:lle	»	849,560: 34
	Smk.	1,148,660: 34

Kalustot.

Kalustojen arvo, joka vuoden alussa oli Smk. 361,817:28, oli vuoden lopussa Smk. 353,218:99 ja johtuu muutos siitä että kalustoiden arvoista on myymäläneuvostoiden lausuntojen perusteella ja autojen kulumisen vuoksi poistettu yhteensä Smk. 20,089:42 ja toisaalta on taasen pikku uudistuksia kalustoihin tehty.

Palovakuutukset.

Liikkeen omaisuus on kokonaan vakuutettu omassa vakuutuslaitoksessa Tulenturvassa. Vakuutusten yhteinen määrä oli vuoden vaihteessa Smk. 6,360,700:—.

Vuoden aikana sattui liikkeellemme yksi tulipalo, nim. Lahdenkylän myymälässä, jolloin myymälä lokakuun 6 päivää vasten paloi aivan poroksi. Myymälä toimi vuokrahuoneissa. Liikkeen omaisuus oli vakuutettu Tulenturvassa Smk:sta 50,000:— ja vastasi se suunnilleen vahingon suuruutta.

Suhde keskusjärjestöihin.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (K.K.). K.K:hon keskittyneet osuuskaupat ovat viime vuoden aikana vallanneet runsaasti uutta alaa. Osuuskauppain luku on kyllä pysynyt entisellään — vuoden päättyessä niitä oli 113 — mutta niiden jäsenmäärä on viime vuoden aikana kohonnut 208,543:een. Jäsenmäärän lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 11,228, eli 5,7 %. Osuuskauppain yhteinen liikevaihto kohosi viime vuoden aikana 1,143,1 milj. markkaan, mikä merkitsee 74,9 milj. markan eli 17,5 %:n lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna. Myöskin osuuskauppain myyntipaikkain luku

lisääntyi. Vuoden päättyessä oli niitä yhteensä 1,252. Lisäys oli 50.

Edelläolevien numeroiden perusteella voidaan havaita, että osuuskauppain myynti kutakin jäsentä kohden on edelliseen vuoteen verraten kohonnut 105 markalla ja oli se viime vuonna 5,454 markkaa. Myöskin osuuskauppain myynti kutakin myymälää kohden on kohonnut. Se oli viime vuoden aikana 913,008 markkaa, mikä merkitsee 28,091 markan lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna.

K.K:n suorittamasta valistustyöstä on mainittava, että Kuluttajain Lehden levikki kohosi vuoden aikana 98,000:een vuosikertaan. Lisäys oli edelliseen vuoteen verrattuna 21,700 vuosikertaa. Uusina aloitteina olivat K.K:n radio-illat, radio-ohjelmien esittäminen osuuskaupallisissa juhlissa sekä säästökassapropagandan alalla lasten säästölippaiden levittäminen osuuskauppain jäsenten koteihin.

Osuustukkukauppa r. l. (OTK). OTK:n liikevaihto v. 1926 teki 658,5 milj. mk. Lisäys edellisen vuoden liikevaihtoon verrattuna on 2,3 milj. mk.

OTK:n tulitikkutehdas, jota jo edellisenä vuotena ryhdyttiin rakentamaan, valmistui viime vuoden aikana. Ensimmäiset tulitikut laskettiin kauppaan joulukuulla. Tehdas valmistaa vuodessa, jos se käy yhdellä 8-tuntisella työvuorolla, n. 30,000 laatikkoa. Täten on osuuskauppaväellä nyt tilaisuus käyttämällä yksinomaan OTK:n tehtaan tulitikkuja, edistää tämän tärkeän kulutustarvikkeen osuuskaupallista tuotantoa sekä osoittaa kansainväliselle tulitikkustrustille, etteivät sen yritykset vallata tulitikkumarkkinat Suomessa, tule onnistumaan. — Muista OTK:n tuotantolaitoksista ovat neulomo, pukimo ja silakkasuolaamot lisäneet huomattavasti tuotantoaan. Myllyn tuotanto sitävastoin jonkin verran väheni, johtuen tämä tilapäisistä syistä. OTK:n oman tuotannon arvo viime vuoden aikana oli kaikkiaan 26,6 milj. mk.

Vakuutusosakeyhtiö KANSA myönsi viime vuonna 18,067 henkivakuutusta, joiden yhteinen vakuutussumma on 142,1 milj. mk. Kun vuoden 1925 tulos oli 15,038 vakuutusta ja 98,4 milj. mk., on lisäys vakuutusten luvussa 3,029 kpl. eli 20,1 % ja määrässä 43,8 milj. mk. eli 44,4 %.

Keskivakuutussumma, joka v. 1925 oli 6,547 mk., oli viime vuonna 7,886 mk. Myönnettyjen vakuutusten luvussa oli KANSA-yhtiö toisella tilalla maamme 7:n henkivakuutusyhtiön joukossa, oltuaan edellisenä vuonna neljännellä tilalla.

Uusien hautausvakuutettujen luku oli 10,087 ja niiden vakuutussumma 5,043,500 mk.

Henkivakuutusosaston kokonaistulos oli siis 28,154 vakuutusta ja 147,1 milj. mk.

Tapaturmavakuutusosasto myönsi v. 1926, joka oli osaston ensimmäinen toimivuosi, noin 4.500 vakuutusta, joihin sisältyvien vakuutettujen luku oli noin 15,000 henkeä. Näiden työansiosumma teki noin 150 milj. mk.

Paloapuyhdistys Tulenturvan vakuutuskanta nousi v:n 1926 lopulla noin 675 milj. markkaan. Lisäys oli noin 165 milj. mk., josta yksityisten vakuutuksia noin 100 milj. mk. Koko vakuutuskannasta oli yksityisten vakuutuksia noin 235 milj. markan arvosta.

Säästökassaliike. Säästökassoja oli vuoden päättyessä yhteensä 79 ja lisääntyivät ne siis vuoden aikana 5:llä. Tallettajain lukumäärä oli vuoden päättyessä 81,676. Lisäys oli 11,767. Osuuskauppain jäsenistä on siis jo enemmän kuin kolmasosa säästökassain tallettajina. Säästökassain talletuskanta oli viime vuoden päättyessä 176,4 milj. mk. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 37,1 milj. markkaa.

Valistustyö.

Kuluneen vuoden aikana tehtiin liikkeemme alueella voimakasta valistustyötä. Kaikkein ensiksi on mainittava Karjalan Osuuskauppaliiton tavanmukainen kesäjuhla, jonka tänä vuonna oli saanut osakseen liikkeemme pääpaikka, Sortavala, ja vietettiin juhla Vakkosalmen puistossa viime elokuun 29 p:nä. Juhla onnistui kaikinpuolin hyvin ja vastasi täydelleen odotuksia. Juhlan ohjelman järjesti liiton kanssa yhdessä liikkeemme valistustoimikunta, kun taas reklaamista y. m. s. huolehti viimeksimainittu kokonaan. Varsinkin reklaami oli hyvin hoidettu, m. m. liikkeeseen autot kulkivat asiallisesti koristettuna kaupungilla ja juhlapaikka ja sen portin seutu oli liputettu Suomen ja

osuustoimintalipuilla. Kaikki tämä oli houkutellut juhlaan yli 2,000 henkeä. Ohjelma sujui hyvin. Siinä oli m. m. Puhe Ernst Lähteeltä ja Hannes Uksilalta, näytelmä, huumoria y. m. sekä erinäisiä kilpailuja aikuisille ja pikkupojille.

K.K:n tavanmukaisia valistustilaisuuksia järjestettiin kahteen kertaan liikkeemme alueelle kuluneen vuoden aikana nim. tammi-helmikuulla ensimmäisen kerran ja syyskuulla toisen kerran. Kaikkiaan oli näitä juhlia 34 eri puolilla toimipiiriä ja oli niissä yhteensä yleisöä yli 8,000 henkeä. Näissä tilaisuuksissa muun ohjelman ohella oli puheita K.K:n puhujilta Antti Myrskyltä ja Verner Arolta sekä liikkeen toimihenkilöiltä, sekä elävien kuvien esityksiä siellä missä oli sähkövalo ja varjokuvia muualla.

Kirjallisesta valistustyöstä huolehdittiin tilaamalla ilmaiseksi liikkeen jäsenille 1219 vuosikertaa kuluttaja Lehteä, Osuusliike-lehteä liikkeen hallintoelimien jäsenille 17 vuosikertaa ja Osuusliikkeen henkilökunnalle Työtoverilehteä 24 vuosikertaa. „Kansan Voima“ on myös silloin tällöin maininnut liikkeestämme palstojensa uutisosastossa.

Liikkeen myymäläneuvostojen edustajakokous pidettiin viime Helluntaina Lahdenkylän Työv. talolla ja samana päivänä henkilökunnan kokous Sortavalan myymälässä. Näissä keskusteltiin yleensä käytännöllisiä asioita. Samoina päivinä järjestettiin myös huvitteluhetki Rauskun vuorelle, johon ottivat osaa kummankin kokouksen osanottajat.

Liikkeen hallinto ja hoito.

Edustajisto.

Jäsenten Edustajisto on vuoden kuluessa kokoontunut kaksi kertaa, nim. sääntöjen määräämiin kokouksiin.

Kevätkokouksessa, joka pidettiin 11 p. huhtikuuta Laskelän työv. talolla, hyväksyttiin tilin ja toimintakertomus, valittiin P. Lempisen tilalle hallintoneuvostoon J. Ahonen, evästettiin edustajat keskusjärjestöjen kokouksiin y.m. juoksevia asioita.

Syyskokouksessa, joka pidettiin Helylän Myllykylän Työv. talolla lokakuun 31 p:nä, kuultiin ja hyväksyttiin johtokunnan selostus alkupuolen vuoden toiminnasta, valit-

tiin hallintoneuvostoon uudet jäsenet erovuorossa olevien tilalle, valittiin Keskusjärjestöjen kokousedustajiksi Eero Vainikainen ja Jaakko Huovinen, myönnettiin johtokunnalle oikeus kiinnittää eräitä liikkeen kiinteistöjä lainain vakuudeksi ja myönnettiin johtokunnalle oikeus avata tarpeen vaatiessa myymälät Niemiskoskelle, Mantsinsaareen ja Salmin Tulemalle visseillä ehdoilla. Päätettiin Kuluttajain Lehti tilata vapaasti kaikille sitä haluaville jäsenille ja hyväksyttiin ponnet liikkeen suhtautumisesta muuhun työväen liikkeeseen.

Kokouksissa tehtiin pöytäkirjaan yhteensä 40 pykälää.

Edustajistoon ovat vuoden aikana kuuluneet:

Vaaliajalla 1924—1927:

Savolainen Lauri Sortavala	Huttunen Antti Ilmakoski
Raitio Jussi Sortavala	Silvennoinen A. Ilmakoski
Vestman Heikki Laskelä	Avonen Juho Laskelänsuu
Toivanen Juho Uuku	Huovinen Jaakko Sortavala
Turtiainen Antti Ilmakoski	Okkoliin Väinö Pitkäranta
Saha Isak V. Tuokslahti	Räsänen Juho Kuokkaniemi
Valtonen Hannes Sortavala	Lemmetyinen P. Ilmakoski
Hyvärinen Pekka Rytty	Kontinen Herman Helylä
Julkunen Erkki Laskelä	Rautio Matti Putsinlahti
Pöllänen Paavo Laskelänsuu	Korpiranta Olga Sortavala

Vaaliajalla 1926—1929:

Vartiainen Eero Ilmakoski	Vainikainen Eero Laskelä
Ahokas Olli Sortavala	Saarinen Bertel Laskelänsuu
Kettunen J. Helylä	Silvennoinen Antti Ilmakoski
Marttila Juho Kuokkaniemi	Frondelius Matti Tuokslahti
Korpela Juho Impilahti	Uimonen Juho Ilmakoski
Rinkinen Juho Laskelä	Pulkkanen Juho Putsinlahti
Kosonen Aug. Pitkäranta	Lappalainen Kalle Sortavala
Siirinen Juho Laskelänsuu	Saarikivi A. Helylä
Silvennoinen Antti Ilmakoski	Roivas Einari Rytty
Laapotti Olli Kuokkaniemi	Laapotti Mikko Tuokslahti

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon on vuoden ajalla kuulunut seuraavat jäsenet: Puheenjohtajana Arvid Nieminen, Vara-

puheenjohtajana Isak V. Saha, muina jäseninä Juho Kettunen, Helylä, Pekka Lempinen Läskelänsuu, Eero Vainikainen Läskelä, Juho Pulkkanen Putsinlahti, Antti Silvennoinen Ilmakoski, Pekka Hyvärinen Rytty ja Juho Halme Uuksu yakinaisina ja Erik Niemi Kuokkaniemi, Aug. Kosonen Pitkäranta ja J. Huovinen Sortavala varajäseninä. Näistä kuitenkin vuoden lopulla kuoli Erik Niemi, jonka haudalle liikkeen puolesta laski seppleen puheenjohtaja A. Nieminen.

Hallintoneuvosto on vuoden ajalla pitänyt kokouksia 6 ja niistä on tehty pöytäkirjaan pykälää 72.

Hallintoneuvoston määrääminä kassan- ja kirjanpidon tarkkailijoina toimivat vuoden aikana I. V. Saha ja Jaakko Huovinen. Hallintoneuvoston sihteerinä vuoden alussa T. Gröhn ja huhtikuusta lähtien Onni Ylönen.

Johtokunta.

Johtokunnan muodostivat kuuluneena vuonna: toimitusjohtaja Akseli Salonen, toimien sääntöjenmäärääjänä puheenjohtajana, Pekka Kapanen varapuheenjohtajana ja Herman Soininen, Tahvo Nuutinen ja M. Lamberg muina jäseninä. P. Kapasella oli kuluneenakin vuonna prokuravaltakirja.

Johtokunta on vuoden aikana pitänyt kokouksia 25 ja on niissä tehty pöytäkirjaan kaikkiaan 308 pykälää.

Johtokunnan sihteerinä toimi vuoden alussa T. Gröhn ja ⁸/₄ lähtien Onni Ylönen.

Myymäläneuvostot.

Jokaisen myymälän alueella on toiminut Hallintoneuvoston nimittämänä myymäläneuvosto, jonka tehtävänä on ollut myymälän toiminnan valvominen sekä vuorovaikutuksen säilyttäminen jäsenten ja asianomaisen myymälän välillä ja olla yhteistyössä liikkeen johtoelinten ja osuuskunnan kanssa. Myymäläneuvostot toimivat ohjesääntöjensä mukaan ja seuraavat liikkeen toimintaa paikallisten tapahtumain ja kiertokirjeiden valossa, joita johtokunta silloin tällöin lähettää.

Jokaiseen myymäläneuvostoon kuuluu vähintään 5 jäsentä.

Liikkeen johto.

Toimitusjohtaja Akseli Salonen toimi koko vuoden ajan liikkeen johtajana.

Myymäläin tarkastajana toimi vuoden alussa T. Gröhn ja ⁸/₄ lähtien Onni Ylönen.

Henkilökunta.

Liikkeen palveluksessa oli vuoden alussa 67 henkilöä ja vuoden lopussa 68 jakaantuen sukupuoleen ja toimipaikkaan katsoen seuraavasti:

toimipaikka	naisia	miehiä	yhteensä
Konttori	3	2	5
Varasto ja kuljetus	—	6	6
Kahvila & ruokala	9	—	9
Myymälät	11	19	30
Panimo	3	3	6
Leipomo	6	4	10
Sauna	2	—	2
yht. 34	34	68	

Tärkeimmissä tehtävissä toimivat seuraavat henkilöt vuoden lopussa:

	Tuli liikkeeseen
Toimitusjohtajana Akseli Salonen	¹ / ₉ —24
Myymäläintarkastajana Onni Ylönen	⁸ / ₄ —26
Kirjanpitäjänä Tyynne Aalto	²² / ₅ —24
Kassanhoitajana Aini Simola	²⁷ / ₉ —26
Varastonhoitajana Aug. Kokko	⁵ / ₇ —17
Panimon mestarina K. E. Hytönen	²¹ / ₁ —25
Leipomon mestarina Pekka Raassina	² / ₉ —25
Ruokalan emäntänä Alma Sarlin	¹ / ₂ —26
Myymälä N:o 1 hoitajana Antero A. Lautiainen	¹⁷ / ₁₁ —24
» » 2 » Arvi Drockila	¹ / ₈ —25
» » 3 » Johan Toivonen	¹ / ₁₁ —26

Myymälä N:o 4	hoitajana	Elma Saarinen . . .	1/5—20
»	» 5	» Antti Kainulainen . .	21/8—25
»	» 6	» Väinö Tuovinen . . .	1/9—26
»	» 7	» Hugo Vilén . . .	6/4—26
»	» 8	» Herman Leskinen . .	21/2—26
»	» 9	» Eino Virtanen . . .	3/7—25
»	» 10	» Juho Heikura . . .	28/1—24
»	» 11	» Antero Silvennoinen .	1/12—26
»	» 12	» Emil Uimonen . . .	6/6—25
»	» 13	» Aug. Junell . . .	1/11—26
»	» 14	» Mikko Anttonen . .	10/2—21
»	» 15	» Frans Färm . . .	1/6—26
»	» 16	» Otto Heikkinen . . .	1/6—17
»	» 17	» Vilho Neprätti . . .	1/10—26
»	» 18	» Väinö Juutilainen . .	8/7—25

Henkilökunnan ja liikkeen johdon välillä on vallinnut hyvä yhteistyö. Työsopimusneuvottelut, jotka aloitettiin edellisen vuoden aikana, saatiin kuluneen vuoden aikana loppuun suoritettua ja sopimus aikaan pääasiassa entisillä perusteilla, ja siis liikkeelle tyydyttävä. Minkäänlaisia erimielisyyksiä ei sen jälkeen ole ilmaantunut ja työrauha on säilynyt.

Taloudellinen tulos.

Viime vuosi ei muodostunut liikkeellemme yhtä edulliseksi kuin edellinen vuosi. Sen tavattoman ankan kaupallisen tilanteen johdosta, joka vallitsi vuoden aikana, ja josta johtui, että kuluttajain täytyi turvautua kaikkein välttämättömiimpiin elintarpeisiin, josta oli seurauksena, että myyntimme vähän laski ja myyntivoitto tällaisista tavaroista on liian pieni, sai liikkeemme lukea osakseen pienen tappion, kuten jalempänä olevasta tiliasemasta näkyy. Tappio johtuu kaluston poistosta, jota ei katsottu voitavan jättää tekemättä. Lisäksi on siihen ollut jossain määrin tekijänä eräissä myymälöissä kärsityt ylimääräiset mittatappiot, joista ainakin osa saadaan liikkeelle takaisin takaajilta ja siten parantavat kuluvan vuoden päätöstä, joskaan eivät saa sitä voitolliseksi. Huomioon ottaen kuitenkin liikkeemme laajuuden, ei tappiota voida katsoa suu-

reksi, joskin ikäväksi. Vastaisuudessa toimintaa tarkistamalla voidaan kuitenkin saavuttaa paremmat tulokset edullisempien olosuhteiden vallitessa. Taloudellinen tulos käy ilmi seuraavasta tiliasemasta ja voitto- ja tappiutilistä:

Tiliasema 31. 12. 1926.

Varat:		Velat:	
Rahaa kassassa . . .	191,095: 21	Tilivelkoja . . .	5,585,095: 56
» juoks. tilillä . .	40,000: —	Tunnusteita . . .	1,617,252: —
Varastot keskusvar. .	2,053,875: 57	Jäsenten lainoja . .	1,839,354: 94
» myymälöissä . .	1,670,046: 68	Kiinnelaina . . .	100,000: —
» leipomolla . . .	69,517: 15	Osuuspääoma . . .	51,925: 70
» ruokalassa . . .	33,637: 50	Vararahasto . . .	90,033: 53
» panimolla . . .	289,779: 63		
» saunalla	648: 15		
Polttoainevarasto . .	14,416: —		
Saatavia myymälöissä	187,144: 17		
» panimolla . . .	106,896: 13		
» henkilötilillä . .	857,488: 03		
Kalustot	373,308: 01		
poisto	20,089: 02		
Kiinteistöt	1,059,211: 52		
Kirjasto	1,440: 80		
Sijoitukset:			
OTK:ssa	22,250: —		
KK:ssa	5,630: —		
Kansassa	2,000: —		
Työv. Kesk. O.Y. . .	299,100: —		
Sortavalan puhel.	500: —		
Impilahden » . . .	450: —		
Kaalamon » . . .	100: —		
» sähkö	200: —		
Kuokkaniemen . . .			
puhelin	1,500: —		
Tuokslahden . . .			
puhelin	500: —		
Helylän puhelin . .	2,000: —		
Tappio	21,220: 40		
	Smk. 7,263,661: 73		Smk. 7,263,661: 73

Voitto- ja tappiotili:

Tuloja:		Menoja:	
Myyntivoittoa varast.	82,823: 66	Myymläin palkat . .	418,355: 05
» myymäl.	1,176,288: 03	» kulut . .	117,174: 98
» leipomolla.	127,940: 75	Leipomon palkat . .	98,736: 85
» ruokalassa.	109,968: 35	» kulut . .	11,709: 63
» panimolla .	285,011: 15	Ruokalan palkat . .	40,441: 40
» saunalla .	40,788: 45	» kulut . .	27,514: 40
Kassa-alennuksia . .	17,246: 19	Panimon palkat . .	85,059: 85
Vuosialennuksia . .	81,627: 88	» kulut . .	74,022: 89
Korkotuloja	106,480: 14	Saunan palkat . .	3,025: —
Vuokratuloja	19,078: 50	» kulut . .	24,599: 40
Tappio	21,220: 40	Poisto kalustosta . .	20,089: 02
		Korot	512,408: 12
		Yleiskulut	635,339: 63
	<u>Smk. 2,068,476: 17</u>		<u>Smk. 2,068,476: 17</u>

Sortavalassa, maaliskuun 5 p:nä 1927.

Akseli Salonen. Pekka Kapanen. Herman Soininen.

Tahvo Nuutinen. Matti Lamberg.

Tilintarkastuslausunto.

Valittuina tarkastamaan Osuusliike Itä-Karjalan r. l. hallintoa, hoitoa ja tilejä tilikaudelta tammikuun 1 p:stä 1926 joulukuun 31 p:ään 1926, olemme tämän tehtävän suorittaneet. Tällöin olemme tutustuneet johtokunnan, hallintoneuvoston ja edustajiston pöytäkirjoihin, tavaraluetteloihin, liikkeen kirjanpitoon ja liikkeen toiminnan tarkkailuun. Tarkastuksen tuloksena saamme esittää arv. edustajistolle seuraavaa:

1. Käteiset rahavarat vastasivat tarkastuspäivän rahastilin eroitusta.

2. Liikkeen tulo- ja menoerät olivat asialliset ja todisteiden mukaan oikein kirjatut.

3. Tavaravarastot, kiinteistöt, irtaimistot ja arvopaperit vastasivat niille kirjoihin merkittyjä arvoja. Saamamme selvityksen mukaan on osa tilinpäätökseen otetuista saata-

vista epävarmoja jotka tiliaseman vakavaraisuutta silmälläpitäen olisi ollut varoista poistettava.

4. Liikkeen rahastot ja muut velkaerät olivat vastaavien tilien mukaisina tilinpäätökseen merkityt.

5. Johtokunnan, hallintoneuvoston ja edustajiston pöytäkirjat olivat asianmukaisessa kunnossa.

6. Kirjanpito on hoidettu huolellisesti ja siten että eri toimipaikkojen seuraaminen on sen avulla mahdollinen. Kirjanpitoa on hallintoneuvoston puolesta tarkastettu ja kassantarkkailuja toimeenpantu.

7. Tarkastuksen kuluessa olemme saaneet sen käsityksen, että liikkeen hallinnassa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sääntöjä muissa, paitsi velkakauppaa koskevissa kysymyksissä.

Edelläesitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilivelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus kuluneelta tilikaudelta, kuitenkin ehdolla, että tilinpäätöksessä huomioidut saatavat sitä ennen peritään.

Sortavalassa, maaliskuun 11 p:nä 1927.

Onni Toivonen.

K.K:n määräämä tilintarkastaja.

Hugo Varjola.

Paikallinen tilintarkastaja.

Lauri Savolainen.

Paikallinen tilintarkastaja.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tarkastettuaan edelläolevan Johtokunnan toimintakertomuksen, päätti hallintoneuvosto kokouksessaan 5/3 —27 jättää toimintakertomuksen Edustajiston käsiteltäväksi ehdottaen, että sen perusteella mitä toimintakertomuksesta käy ilmi ja tilintarkastajat ovat esittäneet, tilinpäätös vahvistettaisiin ja tilivapaus myönnettäisiin, kuitenkin ehdolla että tilinpäätöksessä esiintyvät saatavat sitä ennen peritään liikkeelle.

Sortavalassa, maaliskuun 25 p:nä 1927.

Arvid Nieminen.

Onni Ylönen.

Sortavalassa 1927. Parjalan Työv.
Seinomal., Kirjapaino- ja Kirjans.
osuuskunta r. l. kirjapainossa.